

STICHTING LITERAIRE ACTIVITEITEN GRONINGEN

BELEIDSPLAN

2017-2020

Tekst: Anton Brand, Rob Pronk en Rolien Scheffer

© Stichting Literaire Activiteiten Groningen, januari 2016

Inhoud

Voorwoord	2
1. SLAG: Missie en visie	4
1.1 <i>Cultuurpijler voor de Letteren</i>	5
Positie binnen de sector: regionaal	5
Positie binnen de sector: landelijk en internationaal	5
Artistieke cross overs	6
Maatschappelijke betrokkenheid: bereik en participatie onder ‘niet-lezers’	6
2. Een korte terugblik: 2009-2016	7
Startfase 2009-2012	7
Cultuurplanperiode 2013-2016	8
3. SLAG-kracht en kansen: activiteitenplan 2017-2020	11
3.1 <i>Literair productiehuis</i>	11
De festivals: de basis van het succes	11
Nieuwe producties (1): talentontwikkeling en samenwerking	12
Nieuwe producties (2): internationalisering	13
Nieuwe producties (3): maatschappelijke waarde en participatie.....	13
3.2 <i>www.slaggroningen.nl: literaire ‘Verhalen van Groningen’</i>	14
3.3 <i>Literaire prijzen en stipendia</i>	14
4. Bestuur en organisatie	16
4.1 <i>Beoogde herinrichting van de organisatie</i>	16
4.2 <i>Bestuur en Governance Code Cultuur</i>	17
Samenstelling bestuur	17
Financiële verantwoording.....	18
Beloningsbeleid en werkgeverschap	18
4.3 <i>Leden van het bestuur</i>	18
5. Publiciteit en communicatie	20
5.1 <i>Publieksbereik in cijfers</i>	21
1. Aantallen bezoekers/deelnemers per activiteit	21
2. Online bereik	21
3. Herkomst bezoekers.....	22
4. Samenstelling online geïnteresseerden naar leeftijd en geslacht	22

COLOFON

Stichting Literaire Activiteiten Groningen
c/o Groninger Forum Bibliotheek
Oude Boteringestraat 18
9712 GH Groningen
www.slaggroningen.nl

Voorwoord

Dat het goed gaat met de letteren in de stad en de provincie Groningen is mede te danken aan de Stichting Literaire Activiteiten Groningen, kortweg SLAG. De stichting is sinds haar oprichting in 2009 uitgegroeid tot veel meer dan een festivalorganisator, zij is de *primus inter pares* onder de letterkundige instellingen in Noord-Nederland geworden, boven de fictieve lijn die van Amsterdam over Utrecht naar Nijmegen loopt. SLAG slaagt er steeds beter in verbindingen te leggen met andere culturele en kunstzinnige uitingsvormen, en kan zo een podium bieden aan het vele – veelal jonge – talent dat in Stad en Ommelanden voorhanden is. Meer dan een podium, biedt SLAG ook expertise en faciliteiten aan schrijvers, dichters, acteurs, muzikanten en performers die de eerste schreden in hun artistieke loopbaan zetten of daar een succesvol vervolg aan willen geven.

SLAG opereert niet in een vacuüm. Nadat Herman Sandman in 2008 zijn prachtige portret van het literaire leven in Groningen van 1945 tot 2005 publiceerde, in *Arcadia der Poëten*, is er zoveel gebeurd dat het boek – een verzamelplaats van letterkundig erfgoed – makkelijk met een paar hoofdstukken uit te breiden valt. In de afgelopen tien jaar heeft een hele generatie nieuwe schrijvers de Groninger podia betreden, velen met een geheel eigen en verfrissend geluid, en het aanbod van talent en professioneel vakmanschap (of vakvrouwschap) lijkt op dit moment groter dan het in decennia is geweest. De festivals die SLAG organiseert hebben een katalyserende werking: door grote namen uit binnen- en buitenland naar Groningen te halen en die te laten optreden naast veelbelovend talent dat doende is een groot publiek voor zich te winnen, is SLAG een stimulerende en motiverende motor geworden, een instelling die voor continuïteit in de letterenketen zorgt en die als cultuurpijler vernieuwing hoog in het vaandel voert.

Elk jaar vinden onder verantwoordelijkheid van SLAG drie letterkundige festivals plaats – de Poëziemarathon in januari, Dichters in de Prinsentuin in juli, en Het Grote Gebeuren in november – en voor al die festivals geldt dat ze in de afgelopen cultuurplanperiode drastisch op de schop zijn gegaan. De Poëziemarathon groeit uit tot een dynamische smeltkroes van activiteiten in de landelijke Poëzieweek, Dichters in de Prinsentuin slaat zijn vleugels steeds internationaler uit, en Het Grote Gebeuren trekt volle zalen met een programma dat door niemand op één avond in zijn geheel kan worden bezocht en beluisterd. Toch is SLAG niet alleen een festivalboer: de stichting wil met alle haar ten dienste staande middelen het literaire erfgoed koesteren en het artistieke experiment kansen geven. Daartoe wordt intensief samengewerkt met de Stadsdichter, het Peter de Grote Festival, Club Guy & Roni, het Noord-Nederlands Toneel, het Poëziepaleis, het studentendispuut Flanor en natuurlijk met de Groninger Forum Bibliotheek. Die samenwerking resulteert niet alleen in een andere dan de traditionele programmering, maar ook in het gebruik van niet eerder benutte, verrassende locaties, als bijvoorbeeld de Martinikerk en de voormalige Suikerfabriek. Ook wordt meer en meer geprobeerd, door samenwerking met de Stichting Biblionet, letterenactiviteiten vanuit de Stad de provincie in te brengen – denk aan initiatieven als

voorleesbijeenkomsten in provinciale bibliotheken of cultuurcentra, poëzie op de Waddenzee en rondritten langs begraafplaatsen waar Groninger auteurs hun laatste rustplaats hebben gevonden en waar vaak gedichten de antieke zerken sierden. Niet ongenoemd mag blijven dat SLAG met verve participeert in de uitverkiezing en de begeleiding van de Stadsdichter en in de jury's voor het gemeentelijke Hendrik de Vriesstipendium en het provinciale Belcampostipendium. Zelf reikt SLAG jaarlijks de prijs voor Het Beste Groninger Boek uit, en tweejaarlijks de Kees van der Hoefprijs aan een persoon of instelling die jarenlang een bijdrage van betekenis heeft geleverd aan het letterenklimaat in de stad.

De festivals zijn de *core business*, samen met de veelbezochte, uiterst informatieve website, maar de ambities van SLAG reiken verder: een Huis voor de Letteren te zijn, waarin verleden en heden samen onderdak vinden. In Noord-Nederland neemt SLAG een unieke positie in: in een City of Talent koestert zij De Verhalen van Groningen. SLAG maakt ook nadrukkelijk deel uit van het landelijke netwerk van literaire festivalorganisaties als Poetry International, Wintertuin, Literatuurhuis, Writers Unlimited en Crossing Border. In dit beleidsplan oftewel deze meerjarenvisie voor de cultuurplanperiode 2017-2020 willen we deze positie verder uitbouwen en versterken, want borgen alleen is niet genoeg, omdat stilstand uiteindelijk achteruitgang is. Daarbij hebben we te maken met een weerbarstige maatschappelijke en economische context: het wordt almaar lastiger om ter aanvulling op de structurele middelen waarover SLAG kan beschikken incidenteel geld van fondsen en andere subsidiënten voor welomschreven activiteiten uit de markt te halen. Een implicatie daarvan is dat SLAG in de volgende cultuurplanperiode meer eigen inkomsten moet en zal realiseren – een ambitie die ons inziens haalbaar is, gegeven de kwaliteit van de producten die SLAG biedt. De toenemende (inter)nationale betekenis van SLAG rechtvaardigt, vinden wij, ook een plaats in de landelijke infrastructuur, en dus een beroep op het Letterenfonds.

Belangrijk is vooral het ongebreidelde enthousiasme waarmee in Groningen aan letteren wordt gedaan en de vele waardevolle kunst- en cultuurmomenten die dat oplevert. Want laten we wel wezen: een instelling als SLAG is onontbeerlijk – om tot in lengte van jaren de schrijver zijn podium te bieden, de dichteres haar stem, de bezoeker een venster op de wereld.

Namens het bestuur van de stichting,

Anton Brand, voorzitter

1. SLAG: Missie en visie

If you think literature is expensive, try ignorance. Stichting Literaire Activiteiten Groningen (SLAG) ontleent haar bestaansrecht niet alleen aan de wens om goede literatuur een podium te bieden en om vele Groningse lezers het plezier te geven van ontmoetingen met hun favoriete schrijvers. We zijn ervan overtuigd dat aandacht voor het geschreven woord in al zijn literaire verschijningsvormen, en voor de schrijvers ervan, zowel een artistieke als een maatschappelijke opdracht is.

Dankzij internet en de sociale media namen nog nooit in de geschiedenis zóveel wereldburgers geschreven informatie tot zich, nooit eerder konden zovelen zich schriftelijk uiten en zo hun stem laten horen. Bewustzijn van de werking van taal en van haar mogelijkheden is daarom belangrijker dan ooit. Literatuur is de kunstvorm bij uitstek die kritische geesten voedt en sterkt, die een weerwoord heeft tegen propaganda, die nu eens uitdaagt tot nuance, dan weer een schokkend en compromisloos inzicht biedt in de ander. Ook dát aspect van de literatuur maakt SLAG toegankelijk voor een breed publiek, zonder dat we de schoonheid en het leesplezier uit het oog verliezen.

De voornaamste doelstellingen van de stichting, die werden vastgelegd in de statuten, zijn:

- het bevorderen en ontsluiten van de letteren en het letterkundig leven in Groningen;
- het uitwisselen van contacten daarover met andere delen van Nederland;
- het bevorderen van internationale letterkundige contacten;
- de aandacht vestigen op de kwaliteiten en mogelijkheden van Groningen als centrum van letterkundige activiteiten in het Noorden.

De stichting wil haar doelen onder meer realiseren door:

- kwalitatief hoogstaande, publieksgerichte evenementen te organiseren met een bovenregionaal bereik, in de vorm van de festivals Dichters in de Prinsentuin, Het Grote Gebeuren en de Poëziemarathon;
- het verzorgen van een Groninger letterenwebsite met een steeds actuele literaire agenda, een literaire kaart van Groningen en toegang tot de verhalen van onze literaire helden toen en nu;
- een productieplaats te zijn voor vernieuwende producties waarin talentvolle schrijvers én vertalers worden uitgedaagd bruggen te slaan naar andere kunstvormen, nieuwe doelgroepen en internationale collega's;
- het organiseren en/of begeleiden van andersoortige letterkundige activiteiten in Groningen;
- het uitreiken van prijzen en stipendia die de aandacht en waardering voor de Groninger letteren bevorderen, zoals de prijs voor Het Beste Groninger Boek en de Kees van der Hoefprijs.

1.1 Cultuurpijler voor de Letteren

De gemeente en provincie Groningen benoemen voor 2017-2020 Cultuurpijlers: “uitvoerende instellingen uit de professionele kunstensector die een voortrekkersrol vervullen als het gaat om meer samenwerking en het aangaan of versterken van verbindingen, binnen en buiten de keten, of de sector. Dit kan zowel op stedelijk en regionaal als noordelijk niveau. Instellingen van bewezen vertrouwen en kwaliteit, die bijdragen aan het landelijk of zelfs internationaal profiel van Groningen”, aldus de definitie in de beleidskadernota’s. Stichting Literaire Activiteiten Groningen is ons inziens de aangewezen Cultuurpijler voor de sector Letteren.

Positie binnen de sector: regionaal

We onderhouden goede banden met de andere partijen binnen de Groningse letterensector. Organisatorisch is SLAG gelieerd aan de Stichting Biblionet Groningen, die een kwaliteitszetel in het bestuur heeft. Biblionet biedt ondersteuning waar het de samenwerking met de bibliotheken in de provincie Groningen betreft. De stichting verricht daarnaast ook betaalde dienstverlening bij de financiële administratie (boekhouding, banktransacties, opstellen jaarrekening en begroting) van SLAG. Het Groninger Forum biedt uitstekende huisvesting aan SLAG, en podiumfaciliteiten voor literaire en andere culturele activiteiten in de stad; de bibliotheken vervullen een steunfunctie waar het (o.a.) de leesbevordering in stad en provincie betreft; stichting Poëziepaleis verzorgt de poëzie-educatie op scholen en benoemt in vele Groninger gemeenten een Kinderdichter. SLAG is in die letterenketen de instelling bij uitstek die al jaren het voortouw neemt in vernieuwende literaire samenwerkingsprojecten en talentontwikkeling, binnen het kader van haar literaire festivals die (inter)nationaal waardering oogsten, maar ook daarbuiten.

Wat levert het de Letteren in Groningen op als SLAG Cultuurpijler wordt? Onze stichting is niet gebonden aan één (podium)locatie en heeft een bewezen wervingskracht voor private middelen (gemiddeld 71% eigen inkomsten t.o.v. de overheidssubsidies in 2013-2016). Daardoor hebben ook kleinschalige literaire initiatieven kans van slagen door met ons samen te werken; dit is zelfs de kern van de opzet van ons participatiefestival de Poëziemarathon. SLAG wordt zeer regelmatig door individuen en kleine stichtingen benaderd met een verzoek om advies en ondersteuning bij literaire projecten – als Cultuurpijler Letteren kunnen we, veel meer dan nu het geval is, op dergelijke verzoeken ingaan. Goede ideeën uit het veld kunnen vaker en succesvoller worden uitgevoerd als er een sterke infrastructuur voor de letteren bestaat.

Positie binnen de sector: landelijk en internationaal

De goede relaties die SLAG onderhoudt binnen het landelijke literaire circuit, leveren een win-winsituatie op. Enerzijds komt de uitwisseling ten goede aan het aanbod voor ons publiek en aan de culturele uitstraling van Groningen; zo werd in januari 2016, op verzoek van organisator Poetry International Rotterdam, de prestigieuze VSB Poëzieprijs in Groningen uitgereikt – met 300 bezoekers zat de Aula van de Rijksuniversiteit Groningen

vol. Tegelijkertijd geeft zij kansen in de rest van het land voor Noordelijk talent; de jonge dichter Joost Oomen, bijvoorbeeld, startte met een optreden bij Dichters in de Prinsentuin in 2011, maakte in de jaren daarna in onze opdracht drie zeer goed bezochte voorstellingen samen met conservatoriumstudenten, en werd vervolgens zelf coördinator van het poëziefestival. Inmiddels is hij overal in het land een veelgevraagd artiest, niet alleen door literaire festivals in o.a. Nijmegen en Utrecht, maar ook door het Nieuw Utrechts Toneel en popfestivals als Welcome to the Village (Leeuwarden) en Lowlands.

SLAG is vaste gesprekspartner van de Poëzietafel, een initiatief van de stichting CPNB rond de Poëzieweek in Nederland en Vlaanderen. Ook buiten de landsgrenzen weet men ons te vinden: er werd en wordt samengewerkt met o.a. het Poëziecentrum Gent, de Kunststiftung Nordrhein-Westfalen, de Autorenkreis Ihlw en *globale°*, *Festival für grenzüberschreitende Literatur* (Bremen). De uitwisseling met de nabije grensregio in Noord-Duitsland – tot Hamburg aan toe – is niet alleen van regionaal belang maar betekent ook een toevoeging op het landelijke aanbod.

Artistieke cross overs

Voorbeelden van interdisciplinaire samenwerking de afgelopen jaren zijn onze lovend ontvangen coproducties met het Peter de Grote Festival voor kamermuziek, en de “Dimitri Verhulst Dagen” die samen met het Noord Nederlands Toneel, het Groninger Forum en de nieuwe stichting Kantoorpoëzie werden georganiseerd. In 2017-2020 maken we, als Cultuurpijler voor de Letteren, onder meer een grote, professionele voorstelling met het Peter de Grote Festival en realiseren we tevens een coproductie met de *Poetic Disasters Club*, de talentgroep van dansgezelschap Club Guy & Roni, en met Jonge Harten Theaterfestival. De wens om samen te werken is wederzijds. Het uitdagen van literair en artistiek talent is bij deze coproducties steeds het uitgangspunt. Niet voor niets neemt SLAG met ingang van 2016, deel aan de **projectgroep Talentontwikkeling**, op uitnodiging van de gemeente Groningen.

Maatschappelijke betrokkenheid: bereik en participatie onder ‘niet-lezers’

Ons bereik onder actieve lezers en algemeen geïnteresseerde cultuurliefhebbers is groot en groeit. Met ons grotendeels vrij toegankelijke festival Dichters in de Prinsentuin, en met de activiteiten van de Poëziemarathon, probeerden we poëzie al zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden. Maar voor veel mensen vormt het bezoeken van een cultureel festival of literaire activiteit al een te hoge drempel, omdat ze bang zijn ‘het’ niet te zullen begrijpen. De komende jaren willen we ons, als Cultuurpijler voor de Letteren, daarom inspannen om mensen die doorgaans niet of nauwelijks lezen, een prettige (literaire) leeservaring te bezorgen. Dat doen we met twee nieuwe initiatieven: een **samenleesproject** en het bevorderen van literatuur in het **straatbeeld**. (Zie toelichting in hoofdstuk 3).

2. Een korte terugblik: 2009-2016

De geschiedenis die SLAG tot dusverre heeft doorgemaakt kan in twee fasen worden verdeeld:

- de startfase na de oprichting, van 2009 tot 2013, waarin drie fusiestichtingen tot één organisatie werden gesmeed;
- de Cultuurplan-periode 2013-2016, waarin een grote professionaliseringslag werd gemaakt, met name waar het de kwaliteit van programmering en fondsenwerving betreft.

Startfase 2009-2012

De oprichting van SLAG vond in 2009 plaats op verzoek van de gemeente Groningen, die meer eenheid in het stedelijk letterenbeleid wilde aanbrengen. Drie bestaande initiatieven – de festivals Dichters in de Prinsentuin (sinds 1998) en Poëziemarathon (sinds 1999), en het toenmalige Letter & Stad (sinds 2006) – werden bestuurlijk onder één koepel gebracht en de verantwoordelijkheid voor de financiering van de drie initiatieven werd bij dit bestuur gelegd. Uitgangspunt was het behoud van de twee poëziefestivals. Letter & Stad hield als afzonderlijke activiteit op te bestaan. In plaats daarvan koos het bestuur voor twee nieuwe kernactiviteiten: het beheren en bijhouden van een literaire website en het organiseren – voor het eerst in lange tijd in Groningen – van een prozafestival, Het Grote Gebeuren. Oogmerk was naast de twee jaarlijkse poëziefestivals ook weer aandacht te geven aan wat er in de stad en in den lande op prozagebied gebeurt. Inmiddels is deze jongste loot aan de stam uitgegroeid tot een breed letterenfestival. Bovendien werden de banden met de Stadsdichter en met het Literair Dispuut Flanor verstevigd. Ook daarmee werd uitvoering gegeven aan een wens van de gemeente Groningen: de expertise die in de stad op letterengebied voorhanden is te bundelen en in te zetten voor initiatieven en activiteiten die daar behoefte aan hebben.

In de startfase na de oprichting is SLAG intensief bezig geweest met het uniformeren van haar werkwijze. De drie voormalige stichtingen bleken verschillend van aard en toonzetting, en die culturele divergentie moest worden overbrugd. Een belangrijk aandachtspunt daarbij was de rol- en taakverdeling tussen het bestuur en de festivalredacties, en de noodzaak gezamenlijk op te trekken waar het de administratie, fondsenwerving en publiciteit betreft. In 2012 werd een kwartiermaker aangesteld om een professionelere inrichting van de organisatie voor te bereiden, en om naast de structurele ondersteuning van de gemeente Groningen, ook die van de provincie Groningen te verwerven. Zo groeide SLAG geleidelijk aan naar een eenheid toe, die zowel wordt gekenmerkt door een inhoudelijke ideeënuitswisseling tussen de festivals als een gezonde en op vertrouwen gebaseerde werkrelatie tussen het bestuur, de medewerkers en de vrijwilligers.

Cultuurplanperiode 2013-2016

Als enige nieuwe instelling werd SLAG opgenomen in het Beleidskader Cultuur 2013-2016 van de provincie Groningen: een erkenning van het belang van de SLAG-activiteiten als onderdeel van het culturele aanbod dat bijdraagt aan het aantrekkelijke vestigingsklimaat van zowel stad als provincie. Verzekerd van de ondersteuning van beide overheden, kon SLAG haar positie als presentatie- en productiehuis in de Groningse "letterenketen" verder verstevigen en professionaliseren.

Allereerst door ingrepen op het organisatorische vlak:

- Met de aanstelling van een zakelijk coördinator zette het bestuur stevig en succesvol in op de verdere professionalisering van de dagelijkse leiding en van de werving van externe middelen, en op een duidelijker profilering van de drie festivals. Deze keuze werd en wordt breed gedragen door de inhoudelijk coördinatoren en de redacties van de festivals en is een enorme impuls gebleken voor de vernieuwing van elk festival afzonderlijk en de samenwerking en inhoudelijke kruisbestuiving tussen de festivals.
- Het aantrekken van een nieuwe webredacteur betekende een sprong voorwaarts in de zichtbaarheid van SLAG en al haar activiteiten op internet en de sociale media.

Nog voor dit beleid in de nu aflopende cultuurplanperiode goed en wel vorm kon krijgen, werden bezuinigingen aangekondigd op de structurele cultuursubsidies die SLAG ontvangt: de provincie Groningen zette per 2014 de accessen op nul, de gemeente Groningen legde per 1 januari 2014 een generieke korting op van 10%. Daarbij wordt ook door particuliere fondsen steeds meer gesneden in de budgetten voor incidentele bijdragen, die voor het realiseren van de kernactiviteiten van SLAG een onmisbare aanvulling vormen op de structurele subsidies. Al deze bezuinigingen hadden een direct gevolg voor de continuïteit van de kernactiviteiten en de ruimte voor nieuwe initiatieven.

Al was het dus soms roeien tegen de stroom in en alle hens aan dek, de Cultuurplanperiode 2013-2016 werd gekenmerkt door grote veranderingen in de SLAG-organisatie en vervolgens ook door verdere intensivering van de ontwikkeling van de festivals, die alle drie een andere personele bezetting en inhoudelijke profilering kregen. In hoofdlijnen:

- **Dichters in de Prinsentuin** wordt tegenwoordig van vrijdag tot en met zondag gehouden. De internationale oriëntatie van en deelname aan het festival is belangrijk groter geworden, waarbij het accent ligt op nieuw buitenlands talent. Aan de programmering zijn eigen producties toegevoegd en het aantal interessante locaties waar het festival ook buiten de tuin kan plaatsvinden is toegenomen. De speerpunten van dit grootste openlucht poëziefestival van Nederland en Vlaanderen blijven artistieke kwaliteit, laagdrempeligheid, talentontwikkeling, amateurparticipatie en actualiteit.

- **Het Grote Gebeuren** won aan kracht en betekenis door de keuze voor concentratie: een ééndaags festival voor literaire fictie en non-fictie, op één bruisende locatie – de Groninger Forum Bibliotheek. Zo onderging het festival een ware metamorfose: het werd een feest van horen, zien en schrijven. De redactie slaagde erin zowel internationaal als nationaal grote namen naar het Noorden te halen – van Cees Nooteboom, Karl Ove Knausgård en Meir Shalev tot Adriaan van Dis, Lieve Joris en Mensje van Keulen (het is maar een greep). Zij delen het podium met (nog) onbekende Groninger auteurs en veelbelovende, door het Nederlands Letterenfonds bekroonde debutanten. De verkiezing van het Beste Groninger Boek blijft een geliefd onderdeel van het programma.
- **De Poëziemarathon** groeide uit van een marathon van één dag op Gedichtendag tot zo'n tien dagen rond de landelijke Poëzieweek. Dat leidde tot grote veranderingen in de programmering en de keuze voor de locaties, uitwaaiierend in Stad en Ommeland. In de Poëzieweek ontvangt SLAG de genomineerden voor de prestigieuze VSB-Poëzieprijs (en in 2016 vindt ook de landelijke uitreiking van die prijs in Groningen plaats). 2015 kan worden beschouwd als een overgangsjaar, maar in 2016 krijgt de Poëziemarathon een geheel nieuwe uitstraling, die wordt geschraagd door een verjongde redactie.
- Ook de **website www.slaggroningen.nl** maakte een voorspoedige ontwikkeling door, zowel qua informatie en agenda als qua bezoekersaantallen. De kennis van de huidige webbeheerder over wat er zoal binnen SLAG gebeurt is ongeëvenaard omdat hij ook meewerkt aan alle festivals. De op de website geplaatste nieuwsberichten verschijnen in de RSS-feed van diverse andere veelgelezen literaire blogs en sites. De nieuwsbrieven, eigen websites en Facebookpagina's van de afzonderlijke festivals blijven ook belangrijke media om een groot publiek te bereiken. In 2016 presenteren we een geheel vernieuwd pakket websites.

Tot zover de kernactiviteiten. Daarnaast vallen in deze terugblik tal van andere successen en initiatieven te melden. SLAG reserveerde met ingang van 2013 jaarlijks een budget voor het ontwikkelen en/of ondersteunen van nieuwe literaire initiatieven in stad en provincie. SLAG realiseerde, als cultuurpijler *avant la lettre*, onder meer de volgende nieuwe samenwerkingen:

- De “fysieke” aanwezigheid van SLAG in het gebouw van de Groninger Forum Bibliotheek aan de Oude Boteringestraat heeft sinds 2014 tot verscheidene geslaagde samenwerkingsprojecten geleid. Daarbij werden ook andere partijen betrokken, zoals de Stichting Kantoorpoëzie, de voormalig Stadsdichter Joost Oomen en de huidig Stadsdichter Kasper Peters, het Noord Nederlands Toneel en de studentenvereniging Literair Dispuut Flanor. Ook zijn gesprekken aangeknoopt met De Oosterpoort en de Stadsschouwburg, de Groninger Forum Bibliotheek, boekhandel Van der Velde, het literair festival Noord Houdt Woord en de CPNB over literaire activiteiten in de stad en de provincie in het kader van de jaarlijkse Boekenweek.

- In januari 2015 heeft SLAG de nieuwe Stadsdichter van de gemeente Groningen, Kasper Peters, mogen verwelkomen. Hij wordt door SLAG begeleid, onder andere bij het project Voor Buiten Noord, een tour waarmee hij dichters uit Groningen buiten de provinciegrenzen brengt. SLAG is met de gemeente Groningen in overleg over de verkiezing van de opvolg(st)er van Kasper Peters in 2017: het is voor de hand liggend dat SLAG als cultuurpijler voor de letteren dan de organisatie van die verkiezing op zich neemt.
- Op het terrein van educatie en talentontwikkeling werkt SLAG al jaren succesvol samen met Stichting Poëziepaleis. Talentvolle jongeren die de wedstrijd Doe Maar Dicht Maar ontgroeien, worden bij Dichters in de Prinsentuin begeleid in de volgende stap in hun schrijverscarrière. Groningen is daarmee een belangrijke en erkende broedplaats voor Nederlandstalig literair talent.
- Het wijkproject Wielewaal & Groenling: in samenspraak met de bewoners en in samenwerking met het Centrum Beeldende Kunst werden twee gedichten verwerkt tot kunstwerken die deze twee markante flatgebouwen in de Oosterparkwijk sieren.

3. SLAG-kracht en kansen: activiteitenplan 2017-2020

In de jaren 2017-2020 wordt enerzijds ingezet op een verdere versteviging en groei van de succesvolle kernactiviteiten (de festivals en het online platform voor Literair Groningen), anderzijds wordt de inrichting van de organisatie aangepast (zie §4.1) om meer ruimte te creëren voor samenwerking, internationalisering en talentontwikkeling, ook met nieuwe (co)producties door het jaar heen.

3.1 Literair productiehuis

Als cultuurpijler voor de Groningse Letteren wil SLAG, uitgaand van haar missie en visie, een actieve bijdrage leveren aan zowel de artistieke als maatschappelijke ontwikkeling van de literatuur. Door samen te werken met vele partijen – binnen en buiten de sector, binnen én buiten Nederland – geven we talenten de kans zich te ontplooien. Publieksbinding is daarbij heel belangrijk. Goed bezochte festivals garanderen een groot en geïnteresseerd publiek, niet alleen voor de beroemde “trekkers”, maar juist óók voor experimentele producties en voor de eerste schreden van talenten op het literaire pad. Onze drie grote festivals zijn dan ook een middel om onze doelen te bereiken, en niet een doel op zich.

De festivals: de basis van het succes

Gezien de nog steeds groeiende bezoekersaantallen van onze drie grote literaire festivals, willen we deze in de basis voortzetten. Om het publiek niet alleen te kunnen bieden wat het verwacht, maar ook uit te dagen met nieuwe vormen van literatuur. Er is behoefte aan zowel artistieke als maatschappelijke vernieuwing, die vorm krijgt op projectbasis – zoals verderop beschreven. Die projecten krijgen een plek in onze festivalprogrammering en vullen zo de basis aan. Ieder festival heeft een duidelijk profiel, waarmee we onze doelstellingen realiseren en dat bijdraagt aan het bereik onder verscheidene doelgroepen.

Dichters in de Prinsentuin is en blijft het grootste openlucht poëziefestival van de Benelux, met ca. 2000 bezoekers en 75 deelnemende dichters. Een jaarlijkse staalkaart van de Nederlandstalige poëzie, een bewezen kweekvijver voor dichterlijk talent van alle leeftijden, een productieplaats voor experimentele poëzievoorstellingen en *cross overs* met andere kunstvormen, en een wijd open raam naar toonaangevende dichters uit het buitenland, samen met hun Nederlandse vertalers. In 2017 wordt het 20-jarig bestaan van het festival groots gevierd.

Het Grote Gebeuren is ons brede publieksevenement, georganiseerd in nauwe samenwerking met de Groninger Forum Bibliotheek, op de eerste zaterdag van november. Een nog steeds sterk groeiend aantal lezers en andere liefhebbers van het geschreven en gesproken woord wordt hier getrakteerd op interviews, voorleessessies en actuele discussies met bekende schrijvers van fictie en non-fictie uit binnen- en buitenland, en met de topauteurs van de toekomst. Het vele literaire talent dat Groningen rijk is, krijgt ook een plek tijdens Het Grote

Gebeuren en bereikt zo het grootst mogelijke publiek. In 2018 vieren we het 10-jarig bestaan van het festival.

De Poëziemarathon bestaat al sinds in 1999 Gedichtendag in het leven werd geroepen, en is inmiddels de Groninger invulling van de Poëzieweek, die jaarlijks eind januari in heel Nederland en Vlaanderen plaatsvindt. SLAG stimuleert en coördineert de organisatie van velerlei activiteiten in die week, in samenwerking met o.a. Studium Generale (Rijksuniversiteit en Hanzehogeschool Groningen), musea, boekhandels, bibliotheken, scholen, winkels, schrijfclubs en dichterscollectieven, en brengt die uitgebreid onder de aandacht. Daarnaast brengen we ook eigen producties, waarin lokaal en regionaal talent en poëzie in het Gronings en andere Nedersaksische dialecten centraal staan. De Poëziemarathon brengt poëzie naar de inwoners van stad en provincie toe!

Nieuwe producties (1): talentontwikkeling en samenwerking

Literatuur is veel meer dan de geschreven en eventueel voorgelezen tekst. SLAG richt zich, zoals gezegd, niet alleen op de presentatie van bestaande literatuur, maar levert steeds meer ook een bijdrage áán die literatuur zelf. In de eerste plaats door talent alle mogelijke kansen te geven. Dat doen we door:

- veelbelovende dichters (van alle leeftijden!) professionele redactionele begeleiding te bieden, en te coachen bij hun voordracht en online presentatie;
- vertaalopdrachten te geven, ook aan jonge, talentvolle vertalers, en hen samen met de door hen vertaalde buitenlandse auteurs te laten optreden;
- jong schrijftalent verslag te laten doen van onze festivals en hun werk te publiceren op de veelgelezen website www.slaggroningen.nl;
- organisatorisch talent bij ons op te leiden tot ervaren projectmedewerker en/of programmamacurator.

Artistieke vernieuwing en talentontwikkeling realiseren we ook door vooral jonge auteurs en andere artiesten de kans te geven te experimenteren. Samen nieuwe dingen te doen met hun kunstvorm. Bijvoorbeeld in de vorm van multidisciplinaire en internationale co-producties: voorstellingen waarin poëzie en andere tekstvormen samengaan met klassieke muziek of moderne dans – over samenwerking op dit gebied zijn we in gesprek met het **Peter de Grote Festival** van het Prins Claus Conservatorium (met wie we al een aantal succesvolle voorstellingen maakten, de afgelopen jaren), met de *Poetic Disasters Club*, de talentgroep van dansgezelschap **Club Guy & Roni**, en met **Jonge Harten Theaterfestival**.

Waar het de poëzie-educatie voor kinderen en middelbare scholieren betreft, blijft **Stichting Poëziepaleis** de aangewezen partner. De door hen aangestelde Kinderdichters, in diverse Groningse gemeenten, worden betrokken bij projecten van onze Poëziemarathon. Jonge dichters die na hun 18de de wedstrijd *Doe Maar Dicht Maar* ontgroeien, kunnen ook in de jaren 2017-2020 hun volgende stap zetten bij ons festival Dichters in de Prinsentuin.

Groningen is de jongste stad van Nederland: ca. 25% van de 200.000 inwoners is student. In 2017-2020 houdt SLAG de vinger aan de pols van het ‘verse’ literaire talent dat zich onder de groeiende studentenpopulatie in de stad bevindt. We bieden ondersteuning aan **Literair Dispuut Flanor**, het enige van Nederland, en ambiëren een grotere rol bij de begeleiding van de **Huisdichter van de Rijksuniversiteit Groningen**.

Nieuwe producties (2): internationalisering

De kennismaking met andere talen en culturen doet het wederzijds begrip groeien, maar verdiept ook de vertrouwdheid met de *eigen* taal en cultuur. Met dat doel nodigen we veelbelovende buitenlandse dichters uit bij Dichters in de Prinsentuin, en ontvangen we bij Het Grote Gebeuren ieder jaar een aantal auteurs uit hetzelfde land (waarvan in ieder geval één reeds in Nederland succesvolle schrijver, en één veelbelovende nieuwkomer). Hun **Nederlandse vertalers** krijgen steevast een belangrijke rol in het programma, door mee voor te dragen of deel te nemen aan het interview. De belangrijke maar vaak onzichtbare taak die vertalers hebben in onze samenleving, willen we zo belichten.

We steken ook zelf de grenzen over. Met het in **Bremen** (Duitsland) gevestigde *globale° - Festival für grenzüberschreitende Literatur* zijn plannen voor samenwerking vergevorderd. De eerste vruchten daarvan verschijnen naar verwachting in november 2016, wanneer *globale°* het tienjarige bestaan viert. Het zal in ieder geval gaan om een uitwisseling van auteurs met ons gelijktijdige festival Het Grote Gebeuren, en een coproductie met vertaalproject waar ook de opleiding Nederlands van de **Universiteit van Oldenburg** bij betrokken is.

Nieuwe producties (3): maatschappelijke waarde en participatie

Zoals gesteld in hoofdstuk 1 van dit beleidsplan, spant SLAG zich de komende jaren met een aantal projecten in om ook ‘niet-lezers’ een prettige literaire ervaring te bezorgen.

Ten eerste onderzoeken we of we het succesvolle **samenleesproject** van **The Reader Organisation** in **Liverpool** naar Groningen kunnen halen. Mensen met weinig leeservaring lezen samen, onder begeleiding, korte literaire verhalen en gedichten, en praten over wat zo’n tekst met ze doet. Zonder huiswerk, zonder kosten, zonder verplichtingen; een wekelijks luisteren naar en praten over elkaars beleving van de ter plekke (voor)gelezen teksten. Het project gaat nadrukkelijk toe naar waar de mensen zijn: dat varieert van buurthuizen tot blijf-van-mijn-lijfhuizen, van asielzoekerscentra tot voedselbanken. Juist ook in Oost-Groningen, waar laaggeletterdheid een zeer actueel probleem is, biedt dit project nieuwe kansen.

Voor het opzetten van deze pilot, die eerst kleinschalig zal zijn, wisselen we kennis uit met **Het Lezerscollectief in Vlaanderen**, dat al goede ervaringen opdeed met de opleiding van Nederlandstalige leesbegeleiders en inmiddels vele leesgroepen heeft lopen. Leesbegeleiders doen dit als vrijwilliger of indien mogelijk in de tijd van een werkgever. Voor de werving van deze vrijwilligers werken we samen met de bibliotheken in de provincie Groningen.

Een tweede manier waarop we literatuur naar mensen toe willen brengen, is het vergroten van de fysieke aanwezigheid ervan in het **straatbeeld**: teksten, vormgegeven als kunstwerk, op goed zichtbare plaatsen in de wijk of het dorp. De teksten kunnen zowel bestaande fragmenten zijn, als speciaal voor die plek geschreven nieuw werk. Citaten worden geselecteerd door de bewoners zelf. In de periode 2013-2016 deed SLAG de nodige ervaring op met deze vorm van participatie, met het wijkproject Wielewaal & Groenling: in samenspraak met de bewoners en in samenwerking met het Centrum Beeldende Kunst werden twee gedichten verwerkt tot kunstwerken die deze twee markante flatgebouwen in de Groningse Oosterparkwijk sieren.

3.2 www.slaggroningen.nl: literaire ‘Verhalen van Groningen’

Op www.slaggroningen.nl verzorgen wij de literaire agenda van Groningen, een actueel overzicht van alle activiteiten die in de stad en de provincie plaatsvinden op het gebied van de letteren. Dankzij dit online platform voor alle literaire initiatieven in Groningen, weet men SLAG steeds beter te vinden – als organisator van de grote literaire festivals, maar ook als partner in culturele projecten en als adviseur voor iedereen die in Noord-Nederland actief is of wil zijn in de letteren.

In 2017-2020 wordt www.slaggroningen.nl uitgebreid met een literaire “landkaart”, zodat bezoekers een nog duidelijker overzicht krijgen van wat er allemaal te doen is en wie er actief zijn in literair Groningen. Schrijverscollectieven, leesclubs, schrijfcurssussen, organisatoren van auteursbezoeken, genomineerden en winnaars van de diverse literaire prijzen en stipendia (zie ook §3.3): alles overzichtelijk op één website.

Het ontsluiten van de rijke, Groningse, literaire geschiedenis krijgt daarbij ook een belangrijke plaats. Auteursportretten en in memoriams, maar ook verslagen en filmopnamen van gesprekken over belangrijke (overleden) auteurs uit Groningen (die bijvoorbeeld plaatsvonden tijdens festival Het Grote Gebeuren) stellen we online beschikbaar. De ideale partner daarvoor is **Stichting De Verhalen van Groningen**.

3.3 Literaire prijzen en stipendia

Met de jaarlijkse uitreiking van de prijs voor **Het Beste Groninger Boek** (voorafgaand aan het festival Het Grote Gebeuren) wordt brede positieve aandacht gegenereerd voor hedendaagse Groninger literatuur in de categorieën fictie en non-fictie. Het gaat om boeken die geschreven zijn door in de stad of provincie Groningen woonachtige auteurs, die zich afspelen in Groningen, in het Gronings geschreven zijn en/of die een Gronings onderwerp hebben.

De gemeente Groningen benoemt iedere twee jaar, op voordracht van een deskundige jury, een nieuwe **Stadsdichter**. De feestelijke bekendmaking van de nieuwe benoeming vindt plaats in de Poëzieweek. In opdracht van de gemeente organiseert SLAG de verkiezing, en ondersteunt de Stadsdichter gedurende zijn of haar aanstelling.

De benoeming van de Stadsdichter heeft plaats in januari van de oneven jaren. In de even jaren reikt SLAG de **Kees van der Hoef Prijs** uit aan een persoon of instelling die de afgelopen jaren een bijdrage van betekenis heeft geleverd aan het literaire klimaat in Groningen. De prijs, die is vernoemd naar de culturele duizendpoot die in de jaren '60 en '70 een cultstatus verwierf in de stad, bestaat traditiegetrouw uit een bescheiden geldbedrag en een pond paling.

SLAG ambieert tevens een Groninger invulling van de Boekenweek. Niet door een vierde festival in het leven te roepen, maar door opdracht te geven voor het schrijven van het **Groninger Boekenweekpamflet**, dat in samenwerking met de noordelijke media wordt gepresenteerd en zodoende veel Groningers bereikt.

4. Bestuur en organisatie

Sinds de oprichting van de stichting, in 2009, zijn belangrijke stappen gezet, zowel wat betreft de kwaliteit van de activiteiten als op het gebied van de professionalisering van de organisatie (zie hoofdstuk 2). Dankzij de festivals en de website www.slaggroningen.nl weten steeds meer organisatoren en instellingen SLAG te vinden als sterke literaire projectpartner in Noord-Nederland. SLAG wil die rol van cultuurpijler voor de letteren, die ons van binnen en buiten de sector als vanzelfsprekend wordt toebedeeld, het hele jaar door kunnen vervullen (zie hoofdstuk 1). Daartoe is een andere organisatiestructuur nodig. Ook het ambitieuze activiteitenplan (zie hoofdstuk 3) vraagt om een professionele inrichting van de organisatie.

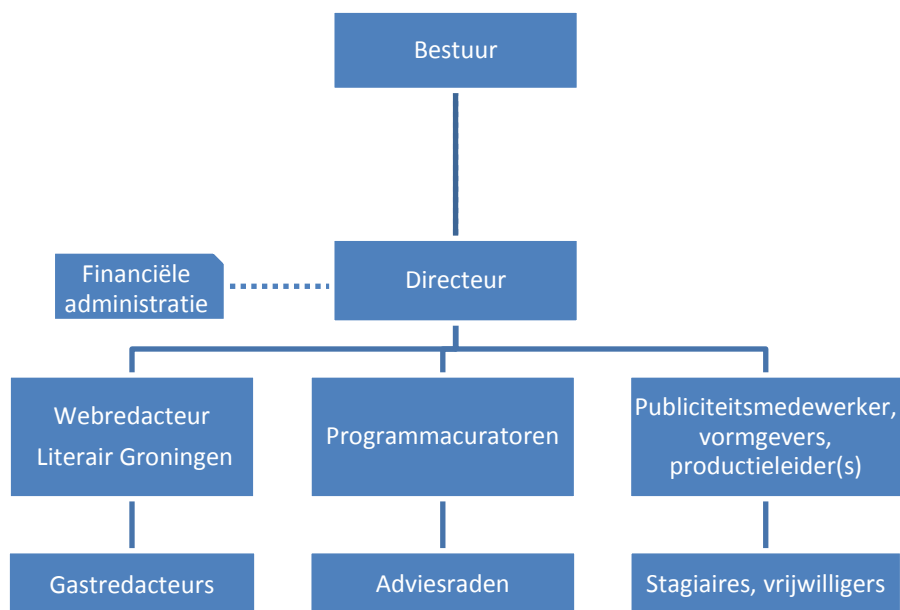
4.1 Beoogde herinrichting van de organisatie

Dankzij de nauwe betrokkenheid van het bestuur en de bevlogen toewijding van de medewerkers en vrijwilligers is de afgelopen jaren enorm veel bereikt, met minimale middelen. Roofbouw ligt echter op de loer. De huidige zakelijk coördinator heeft structureel te weinig uren voor alle uit te voeren taken. Andere medewerkers ontvangen niet veel meer dan een onkostenvergoeding; te weinig om daadwerkelijk op professioneel niveau te kunnen werken, of om zich langdurig aan SLAG te kunnen verbinden. Dat, samen met de grote afhankelijkheid van incidentele fondsen, maakt de organisatie kwetsbaar en zet uiteindelijk een rem op vernieuwing, ondernemerschap en kwaliteitsverbetering.

Een volgende stap is hard nodig. Om de ambities van het activiteitenplan 2017-2020 te realiseren op professioneel niveau, is een professionele organisatiestructuur nodig. Zoals voor de meeste succesvolle culturele stichtingen in Nederland houdt dat in:

- een bestuur op afstand (met behoud van de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid, zoals geformuleerd in de Governance Code Cultuur 2014);
- een directeur die belast is met de dagelijkse leiding (artistiek en zakelijk beleid, financiën, P&O);
- een team van betaalde professionals die in staat worden gesteld hun kwaliteiten te benutten en te ontwikkelen, en hun specifieke kennis (op het gebied van programmering, PR/publiciteit, productie) te verdiepen;
- een samenhangende, efficiënte aanpak van de communicatie en publiciteit;
- een gestructureerde begeleiding van de vele vrijwilligers en stagiairs.

De inrichting van SLAG ziet er met ingang van 2017 als volgt uit:

Naar model van succesvolle collega-organisaties in het buitenland, willen we gaan werken met programmacuratoren. Inspiratie deden we op bij onze contacten van o.a. het *Malta Festival* in Poznan (Polen), de *Hausacher Leselenz* (Schwarzwald, Duitsland) en *Étonnants Voyageurs, festival international du livre et du film* (Saint-Malo, Frankrijk). Iedere programmacurator is in hoge mate verantwoordelijk voor zijn of haar eigen (deel)project. Als team stellen de curatoren de best mogelijke festivalprogramma's samen, onder leiding van de directeur. De directeur selecteert de plannen op artistieke kwaliteit en financiële haalbaarheid, en toetst ze aan de doelstellingen van SLAG.

De medewerkers kunnen zich laten adviseren en bijstaan door resp. gastredacteurs, een adviesraad en projectmedewerkers; deze vrijwilligers of stagiaires sturen zij zelf aan.

4.2 Bestuur en Governance Code Cultuur

SLAG wordt bestuurd volgens de principes van het bestuur-model van de Governance Code Cultuur (versie 2014, zie www.governancecodecultuur.nl), waarbij de dagelijkse leiding wordt gedelegeerd aan een directie.

Samenstelling bestuur

Het bestuur bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven leden, van wie minimaal twee in hun eerste zittingstermijn zijn; een rooster van aftreden is van kracht. Ten aanzien van de samenstelling van het bestuur geldt dat alle leden bij voorkeur woonachtig zijn in de provincie Groningen, met een evenwichtige samenstelling naar leeftijd en geslacht. De

selectie van nieuwe leden gebeurt door middel van een openbare werving en/of een netwerkverwerving, op grond van een door het bestuur vastgesteld profiel van kwaliteiten en competenties. De Stichting Biblionet Groningen heeft een kwaliteitszetel in het bestuur.

Financiële verantwoording

De functiescheiding in het financiële administratieproces is optimaal geborgd. Biblionet Groningen verricht betaalde dienstverlening bij de financiële administratie van SLAG: het voert de boekhouding, voert banktransacties uit en stelt de jaarrekening op. De directeur van SLAG stelt begrotingen op, accordeert facturen en betaalopdrachten en controleert de boekhouding. De penningmeester accordeert uitgaven boven een door het bestuur bepaald bedrag, en controleert de jaarbegroting en de jaarrekening, die vervolgens door het bestuur worden geaccordeerd. De controle door een accountant wordt verricht volgens de eisen die onze subsidiënten stellen.

Beloningsbeleid en werkgeverschap

Lidmaatschap van het stichtingsbestuur is onbezoldigd. Gemaakte onkosten in het kader van het werk voor de stichting worden vergoed. De directeur heeft een vaste aanstelling. Overige medewerkers werken, afhankelijk van hun functie, in loondienst of als freelancer. Het bestuur streeft naar een maatschappelijk aanvaardbaar beloningsbeleid, met een zekere mate van sociale zekerheid en ruime ontwikkelingsmogelijkheden voor de werknemers, voor zover de stichting daartoe in staat wordt gesteld door de subsidiënten. Er worden geen overeenkomsten aangegaan met beloningen hoger dan de norm Wet Normering Topinkomens.

4.3 Leden van het bestuur

Anton Brand, voorzitter

Voormalig assistent-gemeentesecretaris Groningen. Voorzitter van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde (Noordelijke Afdeling). Voormalig voorzitter van de stichting Van der Leeuw-lezing en van de stichting Dag van de Architectuur Groningen. Voormalig bestuurslid van Noorderzon en Doe Maar Dicht Maar. Auteur.

Rob Pronk, vice-voorzitter en penningmeester

Voormalig directeur-bestuurder van Biblionet Groningen. Voorzitter van Stichting Poëziepaleis en van Stichting Tschumi Paviljoen (tot medio 2016). Lid van het bestuur van het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken.

Tieske Slim, secretaris

Adviseur kwaliteitszorg bij Biblionet Groningen. Auditor bij de Stichting Certificering Openbare Bibliotheken. Redacteur WelkBoek.nl. Vertaler uit het Tsjechisch.

Guus Termeer, lid

Hoofd van het Bureau Studium Generale Groningen. Voormalig hoofdredacteur van de Groningse universiteitskrant UK. Secretaris Commissie Gastschrijverschap van de RUG. Bestuurslid van de stichting Van der Leeuw-lezing.

Jojo Bottema, lid

Projectmanager Rijksuniversiteit Groningen. Voormalig Portefeuillehouder Middelens University College Groningen. Voormalig Algemeen Directeur Facilitair Bedrijf. Penningmeester van Stichting Theater en Educatie Groningen (De Steeg). Voorzitter Stichting Leun op Mij. Voorzitter Stichting Hamelhuys.

Doeke Sijens, lid

Algemeen manager van de Groninger Forum Bibliotheek (voorheen Openbare Bibliotheken Groningen). Auteur. Tevens redacteur van het jaarboek over de kunstenaarskring De Ploeg.

Beoogd directeur is **Rolien Scheffer**. Zij is sinds 2009 werkzaam bij SLAG. Tot en met 2012 als festivalcoördinator van Dichters in de Prinsentuin. In 2012 werd zij aangesteld als kwartiermaker, met de opdracht mogelijkheden voor professionalisering van de organisatie te onderzoeken en daarover advies uit te brengen aan het bestuur. Sinds 1 januari 2013 is zij zakelijk coördinator van SLAG. In 2012 en 2013 was ze tevens zakelijk leider van Stichting Poëziepaleis. In 2014 nam zij, na selectie, deel aan het internationale, zevendaagse *Atelier for Young Festival Managers* te Poznan (Polen), georganiseerd door de European Festival Association.

5. Publiciteit en communicatie

SLAG beschikt met haar drie succesvolle festivals over een sterke portfolio met een landelijke uitstraling. De ‘merken’ Dichters in de Prinsentuin, Poëziemarathon en Het Grote Gebeuren hebben zich inmiddels meer dan bewezen, dankzij de combinatie van sterke formules, actuele en kwalitatief hoogwaardige programmering en voortdurende vernieuwing. Voeg daarbij een aantal regiogebonden pareltjes zoals de verkiezing van Het Beste Groninger Boek, de Stadsdichter en de Kees van der Hoefprijs, plus een groeiend aantal incidentele producties, en het is duidelijk dat SLAG alles in huis heeft om uit te groeien naar een landelijk productiehuis met sterke wortels in het Noorden. Daar hoort een stevige en professionele marketingaanpak bij, die uiteen valt in een aantal hoofdactiviteiten:

- Communicatie en PR zijn van groot belang om de beoogde doelgroepen goed te informeren over de activiteiten die we organiseren. Daarbij zetten we vanzelfsprekend de ‘traditionele’ marketingmix in van folders, flyers, posters et cetera; nog altijd een beproefde methode om een belangrijk deel van onze doelgroepen te bereiken. Vanzelfsprekend vullen we dit aan met de relevante uitingen van online media: onze eigen websites, die in 2016 worden vernieuwd, maar ook Facebook en Twitter en al wat zich de komende jaren aan zal dienen.
- Het genereren van vrije publiciteit heeft een hoge prioriteit. Persberichten naar alle relevante media in het Noorden, maar ook landelijk vormen daarvan de kern. Ook het regelen van interviews vooraf met één of meer hoofdgasten draagt bij aan het succes van een festival. Daarbij bereiken we niet alleen de schrijvende pers, maar ook radio en TV, zowel lokaal, regionaal als landelijk.
- Samenwerking met andere belangrijke landelijke festivalorganisaties als Poetry International, Wintertuin, Literatuurhuis, Noorderzon e.a. levert niet alleen een inhoudelijke meerwaarde en een groter publieksbereik op, maar ook veel kennis op het gebied van marketingcommunicatie. Ook willen we in gesprek met de succesvolle marketingafdeling van De Oosterpoort & de Stadsschouwburg om te leren van haar (landelijke) expertise en ervaring.
- Marketing gaat ook over weten wat de beoogde doelgroep van je verwacht. Dat kun je ze rechtstreeks vragen, maar dat levert meestal onvoldoende antwoorden op. Een goede marketeer kijkt naar het gedrag van zijn klanten. Onderzoek naar het gebruik van de websites met bijvoorbeeld *Google analytics* en de vele andere mogelijkheden die digitale instrumenten tegenwoordig bieden, krijgt de komende jaren onze expliciete aandacht. We zoeken hierbij nadrukkelijk samenwerking met de relevante instituten op dit gebied aan de RUG en de Hanzehogeschool teneinde de kennisbasis te verbreden.

De hierboven genoemde intensiveringen komen natuurlijk niet vanzelf tot stand. Voor iedere activiteit zetten we een gedegen marketingplan op. In de nieuwe organisatiestructuur en de bijbehorende begroting is budget opgenomen voor een professionele aanpak, waarin alle

aspecten op een samenhangende wijze worden aangepakt . Daar horen ook voldoende uren bij. Zonder voldoende menskracht kan het niet.

5.1 Publieksbereik in cijfers

1. Aantallen bezoekers/deelnemers per activiteit

	2013	2014	2015	2016	2020
FESTIVALS				<i>verwacht</i>	<i>verwacht</i>
Het Grote Gebeuren	350	490	550	700	1.250
Dichters in de Prinsentuin	2.158	2.000	2.120	2.250	3.000
Poëziemarathon	900	1.285	1.080	1.450	1.750
PRIJZEN & STIPENDIA					
Het Beste Groninger Boek	70	90	110	150	250
Stadsdichterverkiezing	200	-	250	-	250
Kees v.d. Hoef Prijs	-	-	-	50	150
OVERIGE PRODUCTIES					
Interdisciplinair & talent				250	1.500
Maatschappelijk & participatie				150	500
Overige activiteiten					300
TOTAAL BEZOEKERS	3.678	3.865	4.110	5.000	9.000

2. Online bereik

	2014	2015	2017	2020
WEBSITES – unieke bezoekers/maand*				
www.slaggroningen.nl	1.794	2.206		
www.poeziemarathon.nl	<i>onbekend</i>	<i>id.</i>		
www.dichtersindeprinsentuin.nl	2.299	2.508		
www.hetgrotegebeuren.nl	796	1.753		
Totaal unieke bezoekers per jaar	29.844	36.156	40.000	50.000
Totaal bezoeken per jaar	71.688	56.496	75.000	100.000
SOCIALE MEDIA - volgers**				
Facebook: Literair Groningen	265	448		
Facebook: Poëziemarathon	nvt	165		
Facebook: Dichters in de Prinsentuin	2.293	2.378		
Facebook: Het Grote Gebeuren	277	402		
Twitter (totaal v.d. accounts)	364	791		
Nieuwsbrieven	1.413	1.620		
Totaal volgers sociale media	4.612	5.804	7.500	10.000

Toelichting online bereik:

* De cijfers voor de individuele websites betreffen het aantal unieke bezoekers per maand. Voor 2013 zijn geen eenduidige cijfers bekend. Wegens afwijkende berekening van de statistieken voor www.poeziemarathon.nl, zijn daarover ook voor 2014 en 2015 geen gegevens beschikbaar; de totalen zijn dus exclusief die bezoekers.

** De cijfers betreffen het aantal volgers/ontvangers, genoteerd aan het einde van het betreffende jaar. De Facebookpagina Literair Groningen is in 2014 gestart, die van Poëziemarathon in december 2015.

3. Herkomst bezoekers

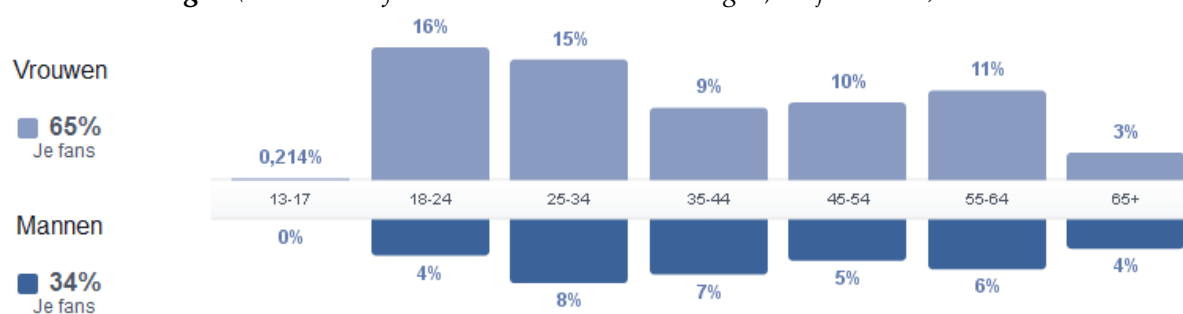
	Stad en provincie Groningen	Nederland overig	Buitenland
Het Grote Gebeuren	79%	21%	0%
Dichters in de Prinsentuin	53%	40%	7%
Poëziemarathon	onbekend		
Facebook	45%	37%	18%

Toelichting herkomst bezoekers:

De percentages voor de festivals zijn het resultaat van enquêtes onder de bezoekers van Dichters in de Prinsentuin 2013 en Het Grote Gebeuren 2015.

4. Samenstelling online geïnteresseerden naar leeftijd en geslacht

Literair Groningen (bron: www.facebook.com/LiterairGroningen, 31 jan. 2016):

Dichters in de Prinsentuin (bron: www.facebook.com/dichtersindeprinsentuin, 31 jan. 2016):

